

elengedhetetlen ismernünk pedagógiai kultúránk történetét és hagyományait, hogy a jelenben ezekből az ismeretekből hasznosan tudjunk építkezni.

PÁLFI MELINDA

Dr. Nagy Andor József, *Médiaandragógia – A médiumok vélt és valós szerepe, lehetőségei a felnőtt személyiség alakulásában* (Budapest: Urbis Kiadó, 2005)

Nagy Andor József könyve összefoglalja a médiának a felnőttekre gyakorolt hatását, ezt a napjainkban oly fontos és sokakat érdeklő témát. Olyan olvasók számára is szívesen ajánljuk a könyvet, akiknek még az andragógia fogalma sem teljesen tiszta, mert a szerző nagyon pontosan, az alapoktól indulva próbálja minden érdeklődő számára világossá tenni a tárgyalt problémakört.

A könyvre jól megszerkesztett, tematikus felépítés jellemző. Nyolc fő fejezetből áll, ezen belül vannak alfejezetek, melyek bővebb tájékoztatást nyújtanak az egyes témákon belül. Ezen kívül mellékletként rendkívül érdekes részleteket tartalmaz a könyv az Eszterházy Károly Főiskola és a Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola hallgatóinak a média és a felnőttek kapcsolatáról készített interjúiból.

„Korunk a média százada”, vallja a szerző. Az első fejezetből átfogó képet kaphat az olvasó korunk audiovizuális társadalmáról. Arról, hogy napjainkban a „hatalom a vetített képeké”. A kérdés

csak az, hogy mire használjuk ezt a hatalmat. A média pozitív, illetve negatív felhasználási módjainak közvetítését a szerző végig szem előtt tartja. Bemutatja a különböző kártékony jelenségeket, amiket a médiumok okoznak/okozhatnak, másrészt felhívja a figyelmét az olvasónak arra is, hogyan lehetne ezeket az eszközöket a nevelés, oktatás szolgálatába állítani.

A második fejezet a „A média – andragógia médiaandragógia” címet viseli. Itt értelmezi azokat az alapvető fogalmakat, melyeket F. Pöggeler, és Eugénia Karz vezetett be a nemzetközi szakirodalomba.

A harmadik fejezet „A személyiségalakulás, -alakítás permanenciája” címet viseli. Igaz hogy a személyiségfejlődés elsősorban gyermek- és ifjúkorban megy végbe, ám a fejezet rávilágít arra, hogy az ember élete végéig képes tanulni, sőt mi több, nevelhető. Így jutunk el az antropagógia tudományához, melynek három fő részterülete a pedagógia (gyermeknevelés), az andragógia (felnőttnevelés) illetve a gerontagógia (idősekkel való foglalkozás).

„A felnőttek életkori sajátosságairól, jellemző vonásairól” című negyedik fejezet pontokba szedve gyűjti össze azokat a kompetenciákat, melyek megkülönböztetik egymástól a felnőtteket és a gyermekeket. Itt hangsúlyozandó, hogy nem az életkorbeli különbséget tartjuk a legfőbb eltérésnek. Ezek a különbségek támasztják alá azt az elvet, melyet a szerző a könyv eleje óta folyamatosan hangsúlyoz, hogy szükség van a felnőttek művelésére, de a módszerek nem lehetnek azonosak.

A médiumok és a felnőtt lét mindennapi kapcsolatát tárja fel ebben az ötödik fejezetben a szerző. A hatodik fejezet az értékteremtésről, értékközvetítésről szól. A szerző szerint a médiaandragógia szempontjából a legfontosabbnak tekintett témák az értékteremtés, és ezek közvetítése és alkalmazása. A média, mely a legtöbb felnőtt számára elérhető, alapvető befolyásolásra nem képes, vallja a szerző, de arra igen, hogy alapvető értékeket, és véleményeket felerősítsen.

A hetedik fejezet címe: „A legfontosabbnak vélt értékek a média és a felnőtt személyiségek alakulásában, alakításában”. Ennek a fejezetnek több alfejezete is van, ebből egyet szeretnék kiemelni, ennek címe: „A média értelemfejlesztő, műveltségnevelő funkciója”. Itt arról ír a szerző, hogy a műveltség mindennel összefügg. Ez így volt régen és így van napjainkban is. A televízióknak és a technikának olyan vívmányai vannak, melyet nemcsak szórakoztatási, hanem oktatási célra is lehet (kell) használni. Gondoljunk csak CD-ROM-okra vagy az oktatóvideókra, vagy a sok klasszikus filmre, amik irodalmi alkotásokból születtek.

A médiaandragógia legjelentősebb előrelépése a Mindenki Iskolája c. műsor volt. Ezt követte a Mindentudás Egyeteme, illetve az Értékek Akadémiája c. sorozat. De gondolhatunk a kereskedelmi csatornák által műsorra tűzött kvízműsorokra, mely kérdéseire az ott hon ülő akaratlanul is válaszol.

A nyolcadik fejezet: „A Janus-arcú média, mint a vélt és valós problémák forrása” címet viseli, és elsősorban a média által generált negatív jelenségek-

kel foglalkozik. A fejezet foglalkozik a médiumok által kialakított családsztereotípiákkal, az erőszakkal, kábítószerrel, a reklámok céljaival, hatásaival, valamint az internet káros elemeivel. A szerző a különböző alfejezetekben megismerteti az olvasót a különböző témákhoz kapcsolódó elméleti álláspontokkal is. Dr. Nagy Andor József nemcsak az elítélendő elemeket veszi sorra, hanem arra is válaszol, miért élünk mégis a különböző médiákkal, „vezetékes drogokkal”, ezáltal is közelebb viszi az olvasókat a problémához.

A könyv jól összefoglalja, alátámasztja, sőt megerősíti a médiaandragógia megállapításait. A mindennapokból vett példák, a definíciók elemi szinten történő tisztázása a művet élvezetessé teszi azon olvasók számára is, akik kevésbé vagy egyáltalán nem járatosak az andragógia tudományában. Ezenkívül foglalkozik azokkal az elméletekkel, gondolatokkal, melyek negatív vagy pozitív képet festenek a média mindennapi felhasználásáról. A nemzetközi szakirodalom jeles szerzőitől származó gondolatok sokszínűvé, ugyanakkor tudományos igényűvé teszik a könyvet. Az egész művet végigkíséri az az alapgondolat, melyet a szerző a könyv elején leír, és amely folyamatos megerősítést kap az olvasás folyamán: ne tévézzünk, hanem válogassunk a tévéműsorok között, erre neveljék az iskolában a tanárok a gyermekeket, és ez legyen az andragógusok legfőbb szempontja is a felnőttoktatás során.